

TÜRK FİZYOLOJİK BİLİMLER DERNEĞİ AKREDİTASYON KURULU (TFBDAK)

AKREDİTASYON ÖLÇÜTLERİ

1. Amaç ve Hedefler
2. Eğitim Süreci
3. Uzmanlık Öğrencileri
4. Uzmanlık Öğrencilerinin Ölçme ve Değerlendirilmesi
5. Eğitim ve Öğretim Kadrosu
6. Eğitim Ortamı ve Altyapı Olanakları
7. Eğitim Programının Değerlendirilmesi
8. Yönetim ve Yürütme
9. Sürekli Yenilenme ve Gelişim

TANIMLAR

- a) **Temel Standart:** Eğitim programının akreditasyonu için başvuran kurumun “mutlak” karşılaması gereken standardı tanımlar.
- b) **Gelişim Standardı:** Eğitim programının niteliğini geliştirmeye yönelik, karşılanması durumunda yüksek nitelik göstergesi olan standardı tanımlar.

1. AMAÇ VE HEDEFLER

Temel Standart:

- 1.1. Uzmanlık eğitiminin amaç ve hedefleri tanımlanmış ve kolay ulaşılabilir şekilde basılı olarak ve/veya elektronik ortamda ilan edilmiş olmalıdır.
- 1.2. Amaç ve hedeflerin belirlenmesinde iç ve dış paydaşların görüşleri alınmış ve bu amaç ve hedefler öğretim üyeleri ile uzmanlık öğrencileri tarafından benimsenmiş olmalıdır.
- 1.3. Amaç ve hedefler ulusal ve uluslararası gelişmelere paralel olarak iki yılda bir değerlendirilmeli ve gerekli güncellemeler yapılmalıdır.
- 1.4. Uzmanlık eğitim programının amaç ve hedefleri ile eğitim süreci, fizyoloji uzmanının eğitim, araştırma ve laboratuvar hizmetlerindeki görev ve sorumluluklarını yerine getirmesine yönelik TUKMOS “Fizyoloji Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatında”

yer alan “Temel Yetkinlikleri” ve Türk Fizyolojik Bilimler Derneği Akreditasyon Kurulu (TFBDAK) kararlarını kapsayacak şekilde tanımlanmış olmalıdır.

- 1.5. Uzmanlık eğitim programının amaç ve hedefleri, fizyoloji uzmanının sahip olması gereken bilgi, beceri, tutum, yeterlik ve yetkinlikleri içerecek şekilde hazırlanmış olmalıdır. Bu amaç ve hedefler, fizyoloji uzmanından beklenen bilimsel ve mesleksi yetkinlikleri kapsamalıdır.
- 1.6. Uzmanlık eğitim programının amaç ve hedefleri, uzmanlık öğrencilerinin ulusal/uluslararası kongre, kurs, eğitim etkinliklerine katılmalarını, bilimsel gelişmeleri takip etmeleri ve uygulamalarını, araştırma faaliyetlerine aktif katılmalarını teşvik edecek şekilde olmalıdır.
- 1.7. Uzmanlık eğitim programının amaç ve hedefleri mesleksi değerler ve etik, iletişim, laboratuvar güvenliği konularını içerecek şekilde hazırlanmış olmalıdır.

2. EĞİTİM SÜRECİ

Temel Standart:

- 2.1. Fizyoloji uzmanlık eğitim süreci, eğitimin genel ve fizyoloji bilimine özel bilgi, beceri, tutum ve davranış bileşenlerini içeren sistematik bir program çerçevesinde amaç ve hedeflere uygun şekilde gerçekleştirilmelidir.
- 2.2. Anabilim dalında, eğitim müfredatının genel bileşimi, yapısı ve süresi yazılı olarak tanımlanmış ve eğiticiler ile uzmanlık öğrencilerine duyurulmuş olmalıdır. Eğitim müfredatının asgari ölçüt olarak TUKMOS "Fizyoloji Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatını" ve TFBDAK kararlarını kapsıyor olmalıdır.
- 2.3. Eğitim ortamı ve eğitim sürecinin organizasyonu, eşgüdümü, yönetimi ve değerlendirilmesinde eğitici ve uzmanlık öğrencilerine ait görev, yetki ve sorumluluklar tanımlanmış olmalıdır.
- 2.4. Fizyoloji Uzmanlık eğitim programında uzmanlık öğrencisinin mesleksi gelişimi için zorunlu ve seçmeli bileşenler tanımlanmış olmalı, uzmanlık öğrencisine multidisipliner yaklaşım kazandırılmalıdır.
- 2.5. Eğitim süreci; uzmanlık öğrencisinin mesleğin gerektirdiği güncel bilgi ve becerilere ulaşımını, elde edilen bilgilerin meslektaşları ile paylaşımını ve tartışma kültürünün özümsemesini teşvik edecek şekilde sürdürülmelidir.
- 2.6. Fizyoloji uzmanlık eğitiminin kuramsal ve uygulamalı basamakları iyi tanımlanmış ve bütünleştirilmiş; yetkinliklere hangi düzeyde, hangi kıdemde ve hangi yöntemler kullanılarak ulaşılabileceği belirlenmiş olmalıdır.
- 2.7. Eğitim süreci uzmanlık öğrencisinin eğitim, araştırma ve sağlık hizmetleri etkinliklerinde sorumluluğu paylaşacağı, gözlem altında uygulamaya ağırlık vereceği şekilde yürütülmelidir. Usta-çırak ilişkisi ve akran eğitiminden faydalanılmalıdır.
- 2.8. Eğitim süreci uzmanlık öğrencileri mezun olduklarında bir fizyoloji araştırma laboratuvarını bireysel olarak idare etmelerine, ön lisans/lisans ve lisansüstü

düzyeyde kuramsal ve uygulamalı fizyoloji eğitim müfredatlarını hazırlama ve yürütmelerine imkân verecek şekilde olmalıdır.

- 2.9. Eğitim süreci uzmanlık öğrencilerine kanıta dayalı tıp uygulamalarını, uluslararası bilimsel ölçütleri, eleştirel bakış açısı, tıbbi etik ve deontolojik ilkeleri, istatistiksel analiz yöntemlerini özümsetecek şekilde olmalıdır.
- 2.10. Anabilim dalı en az bir fizyoloji uzmanı mezun etmiş olmalıdır.
- 2.11. Anabilim dalında makale veya seminer sunum takvimi olmalıdır.
- 2.12. Öğrenme hedeflerinin kurumda karşılanamadığı durumlarda, bu durumun nasıl karşılandığı açık ve net biçimde tanımlanmalıdır.
- 2.13. Uzmanlık eğitiminde, eğitim ve araştırma dengesi gözetilmelidir.

Gelişim Standardı:

- 2.14. Eğitimin başlangıcında bir uyum (oryantasyon) programı olmalıdır.
- 2.15. Rotasyonların yapılacağı kurum veya birimlerle hedefleri karşılamak üzere eğitim yöntemleri ve ölçme değerlendirme konusunda yazılı mutabakat sağlanmış olmalıdır.

3. UZMANLIK ÖĞRENCİLERİ

Temel Standart:

- 3.1. Uzmanlık öğrencisi sayısı, araştırma laboratuvarı ve uygulamalı eğitim olanakları, yeterli eğitici varlığı, eğitim ve öğretimi nitelikli bir biçimde sürdürmeyi sağlayacak yeterli alt yapı ve olanaklar ile orantılı olmalıdır.
- 3.2. Uzmanlık öğrencilerinin özlük hakları, görev yetki ve sorumlulukları tanımlanmalı ve tebliğ edilmelidir.
- 3.3. Her fizyoloji uzmanlık öğrencisine eğitim sırasındaki gelişmelerin izlenmesi ve etkin geribildirim temelinde danışmanlık mutlaka verilmelidir.
- 3.4. Uzmanlık eğitimini ilgilendiren konularda karar alınırken uzmanlık öğrencisinin görüşü alınmalıdır. Sayıları üç veya üzerinde olduğu durumda şeffaf ve demokratik bir seçimle temsilci belirlenmelidir.

4. UZMANLIK ÖĞRENCİLERİNİN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Temel Standart:

- 4.1. Fizyoloji uzmanlık eğitimi, programın amaç ve hedefleri ile uyumlu, öğrenmeyi geliştirmeye yönelik geçerli ve güvenilir ölçme değerlendirme süreçleri içermelidir.
- 4.2. Ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin yıllara göre dağılımı yapılmış, basılı olarak ve/veya elektronik ortamda uzmanlık öğrencileri ve eğitimcilerle ilan edilmiş olmalıdır.
- 4.3. Anabilim dalında uzmanlık öğrencisinin gelişimini değerlendirme ve kayıt altına almaya yönelik karne (uzmanlık öğrencisinin eğitim sürecinde aldığı dersler, katıldığı

uygulamalar, yaptığı işlemler, seminerler, bilimsel faaliyetlerini gösteren belgeleri ve özdeğerlendirmelerini içeren bireysel gelişim dosyası) gibi belgeler düzenlenmiş ve uzmanlık öğrencisi ile paylaşılmış olmalıdır. İlgili belgeler altı ayda bir eğiticiler tarafından değerlendirilmelidir.

- 4.4. Fizyoloji uzmanlık eğitimi ölçme ve değerlendirme süreci bilgi, beceri ve davranışlarına yönelik yapıcı geri bildirimler içermelidir.

Gelişim Standardı:

- 4.5. Dördüncü yarıyıl sonunda bir değerlendirme sınavı yapılmalıdır.

5. EĞİTİM VE ÖĞRETİM KADROSU

Temel Standart:

- 5.1. Eğitim kadrosu, TUKMOS ölçütlerine göre uzmanlık eğitiminde tez danışmanı olma yeterliliğine sahip, ikisi en az doçent (fizyoloji alanında) unvanına sahip olmak üzere, en az üç kişiden oluşmalıdır.
- 5.2. Fizyoloji uzmanlık eğitiminde eğitici kadrosunun görev, yetki ve sorumlulukları tanımlanmış olmalıdır. Eğiticilerin uzmanlık öğrencileri ile sürekli ve düzenli iletişim içinde olması sağlanmalıdır.
- 5.3. Uzmanlık öğrencisinin ilgi alanı göz önünde bulundurularak uzmanlık eğitimi süresinin ilk yarısı içinde tez danışmanı belirlenmelidir.

Gelişim Standardı:

- 5.4. Eğitici sayısı ve nitelikleri, uzmanlık öğrencilerinin yeterli düzeyde kuramsal ve uygulamalı eğitim almalarını ve gelişmelerini sağlayacak şekilde olmalıdır. Tez danışmanının en fazla iki uzmanlık öğrencisi olması önerilir. Uzmanlık öğrencilerinin danışmanları belirlenirken eğitici niteliklerine sahip öğretim üyelerine dengeli bir dağılım sağlanmalıdır.

6. EĞİTİM ORTAMI VE KAYNAKLARI

Temel Standart:

- 6.1. Uzmanlık öğrencisine fizyoloji alanında yeterli kuramsal ve uygulamalı deneyim kazandıracak eğitim ortamı bulunmalıdır. Uygulamalı eğitim için TUKMOS "Fizyoloji Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatına" ve TFBDAK yönergelerine uygun eğitim ortamı ve donanım sağlanmalıdır. Kurum içi veya kurum dışı iş birliği varsa belgelendirilmelidir.
- 6.2. Uzmanlık öğrencilerine ulusal ve uluslararası süreli yayınlara yeterli ulaşım olanağı sağlanmalıdır.

- 6.3. Uzmanlık öğrencisinin kendini mesleki ve bireysel anlamda geliştirmesini; öğretim üyeleri, diğer uzmanlık, doktora, yüksek lisans, lisans öğrencileri ve personelle bilgi paylaşımı ile üretime dayalı insani ve mesleki etik değerlere uygun ekip çalışması içinde olmasını sağlayacak eğitim ortamı oluşturulmalıdır.
- 6.4. Fizyoloji uzmanlık öğrencisine bir araştırmayı planlama, yürütme ve yayınlamasını sağlayacak ortam sağlanmalıdır.
- 6.5. Uzmanlık öğrencilerine bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkin kullanımına olanak veren bir asistan odası sağlanmış olmalıdır.
- 6.6. Eğitim kurumunda makale/seminer etkinliklerinin yapılabileceği bir eğitim salonu bulunmalıdır.
- 6.7. Uzmanlık öğrencilerinin çalıştığı ortam iş sağlığı ve güvenliği ölçütlerine uygun olmalıdır.

Gelişim Standardı:

- 6.8. Uzmanlık öğrencisinin araştırma yapmasını, verilerini paylaşmasını, kongre-kurs gibi etkinliklere katılımını sağlayacak kaynaklar oluşturulmalıdır.

7. EĞİTİM PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Temel Standart:

- 7.1. Eğiticiler ve uzmanlık öğrencilerinden en az yılda bir kez yazılı geri bildirimler alınmalı ve sonuçlar programın iyileştirilmesi yönünde kullanılmalıdır.
- 7.2. Anabilim dalı, eğitim programının izlenmesi ile ilgili sonuçları eğiticiler, uzmanlık öğrencileri ile paylaşılmalıdır.

Gelişim Standardı:

- 7.3. Anabilim dalından en az altı ay önce mezun olup alanda çalışmaya başlamış olanlardan eğitim programı hakkında geri bildirimler alınmalı ve sonuçlar programın iyileştirilmesi yönünde kullanılmalıdır.
- 7.4. Eğitim programı ile ilgili sonuçlar gerekli durumlarda fakülte yönetimi ve/veya TFBDK ile paylaşılmalıdır.

8. YÖNETİM VE YÜRÜTME

Temel Standart:

- 8.1. Eğitim kurumunda anabilim dalı başkanı, birim eğitim sorumlusu, eğiticiler, varsa eğitim ile ilgili kurulların görev, yetki ve sorumlulukları tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Gelişim Standardı:

- 8.2. Eğitim kurumunun yönetici kadrosu, fizyoloji uzmanlık eğitim programının uygulanmasını desteklemeli ve kaynak sağlanması hususunda kendilerine iletilen taleplere duyarlı olmalıdır.
- 8.3. Eğitim kurumu, uzmanlık eğitimi ile ilgili süreçlerin yürütülmesinde gerekli sekreterlik desteğini sağlamalıdır.

9. SÜREKLİ YENİLENME VE GELİŞİM

Temel Standart:

- 9.1. Uzmanlık eğitim programının içerik, işlev ve niteliği düzenli olarak gözden geçirilmeli, güncellenmeli ve belirlenen değişiklikler yapılmalıdır.
- 9.2. Uzmanlık eğitim programı geçmişte elde edilen kazanımlar, yürütülmekte olan etkinlikler ve geleceğe ilişkin öngörüler ışığında yenilenmelidir.